

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 3. Vtrum peccata venialia remittantur per aspersionem aquæ
benedictæ, & similia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Cui gratia infunditur per Sacramenta, ei remittuntur omnia venialia, postea alia quæ de eis displicentia.

Dico Secundò: Cui infunditur prima gratia, vel gratiæ augmentum per aliquod Sacramentum, præsertim Baptismi, Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & extremæ Vnctionis; ei remittuntur omnia venialia, modò tamen aliquâ illorum displicentiam, saltem antea habuerit. Probat: Quia Baptismus, & Pœnitentia peculiariter sunt instituta ad omnium peccatorum, tum venialium tum mortalium remissionem: ergo vim habent ad ea delenda, etiam si non adsit dispositio quæ per se sola sufficeret. Patet consequentia: Quia inde probamus habere hæc Sacramenta vim delendi peccata mortifera, quamvis non adsit nisi attritio, quæ per se sola non sufficeret. Eucharistia quoque vi suâ culpas quotidianas delet, vt docet Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 2. Denique extrema Vnctio ad hoc quoque est instituta.

13 Omnia Sacramenta habere vim delendi peccata venialia, est probabile.

De alijs Sacramentis est magis dubiù. D. Thomas art. 3. putat omnia Sacramenta hanc vim habere: quod satis est probabile. Nam omnia instituta sunt ad hominem absolutè sanctificandum, & valent ad delendum peccatum mortiferum, si adsit necessaria dispositio: cur non etiam ad veniale? Dixi, *Modò saltem aliqua displicentia antecesserit*, v.g. aliqua attritio, etsi sola non sufficiens: nam sine pœnitentiâ non fit remissio.

14 Quæ venialia remittuntur ei, cui datur gratia sine Sacramento.

Dico Tertiò: Cui datur gratia, vel gratiæ augmentum sine Sacramento per propriû actum, ea duntaxat peccata venialia remittuntur, quorû habet vel virtualem vel formalem pœnitentiam, quæ per se sufficiens sit ad eorû remissionem, seu quæ sit perfecta vel imperfecta contritio, iuxta suprâ dicta. Ratio est: Quia neque illud opus bonum, neque gratiæ infusio, quæ fit ratione huius operis, repugnat peccato veniali, nisi opus formaliter vel virtute pœnitentiam illius includat: nam gratia, quæ datur ratione illius operis, commensuratur illi operi, nec magis se extendit quàm ipsum opus dignum sit. Vnde si opus non repugnet perfectè peccato veniali, neque gratia, quæ per ipsum datur, illi repugnabit. Secus est de gratiâ, quæ datur per Sacramentum: nam meritum Christi supplet defectum, quæ est ex parte dispositionis: vnde, etsi dispositio non sit sufficiens, vt sine Sacramento deleat peccatum mortiferum, vel veniale, tamen cum Sacramento sufficit. Nec obstat, quod ait D. Thomas in Corpore, peccata venialia remitti, quandocumque de nouo infunditur gratia adulto, quasi ex vi infusionis gratiæ fiat semper hæc remissio, neque requiratur pœnitentia: Nam ibidem ait id provenire ex eo, quò infusioni gratiæ in adultis coniunctus sit motus liberi arbitrij in peccatum, id est, dolor & pœnitentia de peccato. Quod etsi sæpè verum est, non tamen semper, vt Sotus notauit. Nam interdum potest homo iustificari retento affectu peccati venialis.

ARTICVLVS III.

Vtrum peccata venialia remittantur per asperisionem aquæ benedictæ, & similia?

15 Peccati Venialis octo remedia.

R Esponsio D. Thomæ est affirmatiua. Notandum est: Multa numerari à Theologis peccati venialis remedia. Primum est, Sufceptio alicuius Sacramenti, præsertim Baptismi,

Eucharistiæ, Pœnitentiæ, extremæ Vnctionis, & fortè etiã aliorum.

Secundum, Vfus aquæ benedictæ; vt colligitur ex Canone *Aquam*, de Consecratione dist. 3. qui canon est Alexandri I. qui fuit quintus à S. Petro: est enim hic vsus antiquissimus ex traditione Apostolicâ descendens, teste Basilio in lib. de Spiritu S. cap. 27.

Tertium, Benedictio Episcopalis. Quod colligunt Doctores ex Canone *Dictum est*, 1. quæst. 1. qui canon acceptus est ex Auctore lib. quæstionû veteris ac noui Testamenti, quem Gratianus putabat esse Augustinum.

Quartum, Oratio in templo consecrato. Colligunt hoc ex lib. 3. Reg. cap. 8. & 9. & 2. Paralipom. 6. & 7.

Quintum, Tonsio pectoris. Colligitur ex Canone *Tres sunt*, de Pœnit. dist. 1. qui sumptus est ex epist. 108. Augustini.

Sextum, Oratio Dominica. Canone citato, *Tres sunt*, &c. & Canone *De quotidianis*, dist. 3. de Pœnitentiâ, qui sumptus est ex Augustini Enchiridio cap. 71.

Septimum, Confessio generalis: de qua non extat quidam Canon, sed est communis sententia: & colligitur ex duobus canonibus citatis.

Octauum, Eleëmofyna: Canone *Medicinarum*, de Consecratione, dist. 1. & ex Enchiridio Augustini cap. 27. Sed est:

D V B I V M.

Quæ vi hæc deleant culpas veniales?

M Vlti Doctores existimant hæc, præsertim Sacramentalia, habere vim delendi peccatum, quasi ex opere operato; solumque requiri, vt cum aliquâ reuerentiâ illis vtamur; neque requiri contritionem vel attritionem, sed vt summum intentionem delendi peccata. Ita Dominicus Soto dist. 15. quæst. 2. art. 3. item Gabriel, & Ioannes Maior, & quidam alij.

Verùm hæc sententia, etsi non sit improbabilis: vt diximus qu. 71. de Cæremonijs Baptismi num. 9: Verius tamen videtur, hæc non delere peccatum veniale ex opere operato; sed solum per mediû imperationis, excitando in nobis motum contritionis perfectæ vel imperfectæ, quo illud nobis propter Deum displiceat. Ita D. Thomas hic ad 1. & 3. cum ait, Omnia ista causare remissionem peccati venialis, quatenus inclinant animam ad motum pœnitentiæ. Idem expressè docet quæst. 7. de Malo, art. 12. & Petrus Soto de Pœnitentiâ lectio 18. & insinuat Richardus dist. 21. art. 3. quæst. 1.

Hæc non delere peccatum ex opere operato, verisimilius est.

Prior Pars Probat, Primò: Quia peccatum veniale relinquit maculam quandam in animâ, ac proinde non potest conuenienter tolli per solam extrinsecam condonationem; sed requiritur intrinseca quædam animi immutatio, cui hæc condonatio, sit annexa: atqui Sacramentalia non habent per se vim inducendi immediatè hanc mutationem in anima, sicut Sacramenta per se vim habent: ergo per se non possunt hæc peccata delere.

Probat, Secundò: Sacramentalia vim suam habent ex institutione Ecclesiæ: atqui Ecclesia non habet potestatem tollendi immediatè culpas veniales: ergo nec dandi Sacramentalibus hanc virtutem.

R x i i j

virtutem.

virtutem. Patet Consequentia : quia ex eo, quod Christus habet potestatem conferendi Sacramentis vim delendi peccata, rectè colligimus ipsum per se immediatè posse peccatum remittere : ergo è contrario, qui per se non potest, etiã non potest alteri hanc potestatem dare. Imò plus videtur, posse instituere talia remedia effìcacia ad peccatum delendum, quàm posse per se remittere.

Probatur Tertio : Ecclesia non instituit Sacramentalia, nisi per suas preces ; vt patet ex consecratione aquæ benedictæ, & similibus : atqui per suas preces non potest sic annexere, seu applicare Christi merita rebus externis, vt infallibilem effectum remissionis culpæ, aut gratiæ præuenientis, in vteute habeant. Nam preces Ecclesiæ non habent vim ex opere operato, sed solùm per modum impetrationis. Vnde per suas preces non annexit Christi merita auctoritatiuè, sed deprecatiue, ac proinde Sacramentalia non operantur, nisi per deprecationem. Patet Consequentia : quia non operantur, nisi ratione deprecationis suscipi per Ecclesiam super ipsa, quæ est veluti forma & vis illorum : Non autem operantur ratione meriti Christi immediatè annexi, sicut Sacramenta, quorum forma & vis est ipsum Christi meritum immediatè per Christi auctoritatem ipsis annexum. Confirmatur : Quia Sacramentalia ad alia etiã valent : vt aqua benedicta ad abigendos dæmones, item ad salutem mentis & corporis, vt habetur in eius consecratione : atqui non valet ad illa, nisi per modum impetrationis : ergo neque ad remissionem peccati venialis.

Probatur Quarto : Eleëmofyna, Oratio Dominica, Confessio generalis, & tonsio pectoris, non valent per se & ex opere operato ad remissionem peccati venialis ; & tamen Patres & Canonnes similiter de his loquuntur, atque de Sacramentalibus : ergo nec Sacramentalia valent ex opere operato. Antecedens patet : Nam hæc non sunt ab Ecclesiâ instituta, sed sunt opera legis naturæ. Nec vsquam legimus ab Ecclesiâ vel à Deo aliam vim eis tributam, quàm eam, quam naturâ suâ in statu gratiæ habent.

Quinto Denique : Per se incredibile videtur hominem statim liberari omnibus culpis venialibus, hoc ipso quod aquam benedictam, vel benedictionem Episcopalem cum aliqua reuerentiâ accipit, vel in Ecclesia consecratâ orat, etiamsi nullam earum displicentiam, vt Deum offendunt, habeat.

Hinc facillè probatur Altera pars : nempe hæc delere peccatum veniale dumtaxat mediante motu pœnitentiæ, quem in nobis excitant. Primò : Nam certum videtur Eleëmofynam, Orationem Dominicam, & similia non aliter delere culpas veniales, nisi impetrando motum pœnitentiæ : ergo idem dicendum de Sacramentalibus. Secundò : Sacrificium Missæ non aliter delet mortifera, aut venialia peccata, quàm per modum impetrationis : ergo potiori iure idem dicendum de Sacramentalibus. Tertio : Sacramentalia non habent vim remittendi peccata, nisi per modum deprecationis, vt probatum est : sed deprecatio non remittit culpas, nisi impetrando motum pœnitentiæ, quo animus retractet quod commisit : ergo hæc non habent vim nisi impetrandi.

Sed Contra. Primò : Ecclesia habet potestatem applicandi Christi merita effìcaciter ad con-

donationem pœnarum, vt patet in Indulgentijs : ergo etiã culparum venialium.

Respondeo, Negando Consequentiam ; Ratio est, quia condonatio pœnæ non requirit intrinsecam animi mutationem, sed solùm condonationem extrinsecam. Nam voluntate correctâ, & labe peccati deletâ, manet reatus pœnæ, & consequenter sine aliâ renouatione mentis conuenienter tollitur.

Obijcitur Secundò : D. Augusti. in Enchiridio c. 71. sic ait, loquens de Oratione Dominica, *Delet omnino hæc Oratio minima & quotidiana peccata : delet & illa, à quibus vita fidelium, scelerate etiã gesta, sed penitendo in melius mutata, discedit* : vbi videtur insinuare venialia deleri per Orationem Dominicam sine pœnitentiâ ; mortalia autem cum pœnitentiâ.

Respondeo : Tantùm vult dicere per Orationem Dominicam deleri sepe aliqua peccata venialia, etiamsi animus non recedat ab omnibus : nam potest vnum sine altero remitti. peccatum autem mortiferum nullum remitti potest ex omnibus, nisi animus pœnitendo recedat ab omnibus. Dicit autem Orationem Dominicam delere peccata, eo modo, quo paulò post ait, *Eleëmofynam delere peccatum, non solùm veniale, sed etiã mortale. Delet autem Eleëmofyna impetrando penitentiam de culpâ, & postea satisfaciendo pro pœnâ.*

Obijcitur Tertio : Videtur esse contra communem sensum fidelium, non remitti peccatum veniale per aquæ benedictæ asperisionem, nisi quatenus impetratur motus pœnitentiæ ; & contra experientiam, quia non experimur nos tunc ad pœnitentiam excitari imò magis excitamur lectione sacrâ, vel aspectu imaginis crucifixi.

Respondeo : Non est communis fidelium sensus remitti culpas veniales asperisione aquæ benedictæ sine legitimo dolore ; sed solùm in genere remitti peccatum veniale, vel secundùm culpam, si homo cooperetur, vt oportet ; vel secundùm aliquid pœnæ, si culpa sit remissa. Et quamuis tunc non sentiamus nos excitari, possumus tamen postea excitari tempore congruo. Imago Crucifixi, & lectio pia non sunt instituta ad venialium remissionem, sicut Sacramentalia : nec naturâ suâ ad deletionem peccati ordinantur, sed ad charitatem, aliasque virtutes excitandas.

ARTICVLVS IV.

Vtrum peccatum veniale possit remitti sine mortali ?

Respondeatur Negatiue. Durandus dist. 16. quæst. 2. & Gabriel eadem dist. quæst. 5. art. 3. putant veniale sine mortali remitti posse. Idem sentit Scotus dist. 21. quæst. 1. Sed Communis sententia est id fieri non posse. Pro qua,

Dico Primò : Secundùm legem Dei ordinatam fieri nequit, vt habenti peccatum mortiferum & veniale, condonetur veniale sine mortifero. Videtur certa.

Probatur Primò, Ex Scripturâ : Ecclesiastici 34. v. 23. *Dona iniquorum non probat Altissimus, nec in multitudine sacrificiorum eorum propitiabitur peccatis ; id est, nullis peccatis eorum. Itæa 7. v. 11. Quis mihi*

17
Solùm hæc delent venialia mediante motu Pœnitentiæ.

18
1. Obiect.

Solutur.

2. Obiect. ex Augustino.

Solutur.

3. Obiect.

Solutur.

19

Communis opinio negat secundùm potentiam Dei ordinatam.